

Investeringsnomineringar 2022

Idrotts- och föreningsnämnden
2021

Innehållsförteckning

1	Investeringsvolym	3
1.1	Övergripande beskrivning av investeringsvolym	3
1.2	Hållbarhetsdimensioner och prioriteringsgrunder	4
1.3	Beskrivning av investeringsvolym utifrån investeringsområden	5
1.4	Beskrivning av betydande projekt	8
2	Driftkonsekvenser	10
2.1	Kapitalkostnadsutveckling.....	10
2.2	Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)	10

1 Investeringssvolym

1.1 Övergripande beskrivning av investeringssvolym

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos						
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2031
Inkomster	0		0	0	0	0	0	0
Utgifter	152	552	416	700	798	768	3234	3377
varav Re- /Ersättningsinv	60	187	132	191	236	155	902	529
varav Nyinvestering	92	365	283	509	562	613	2332	2847
Investerings- netto	152	552	416	700	798	768	3234	3377
Budget 2021-2025		567	796	877	803	1062	4105	

På grund av framförallt förskjutningar framåt i tid av planprojekt, investeringar som ej ska genomföras i samma omfattning (Delar av ridsport, Frihamnen) kommer 2021 -2025 års planerade investeringsutrymme minska från 4 105 mnkr till 3 234 mnkr. Perioden 2026-2031 uppgår enligt planeringen till 3 377 mnkr.

De förändringar som är gjorda jämfört med föregående år består framförallt i förskjutningar av projekt framåt i tiden, och detta kan främst härledas till att detaljplaneprojekt inte startat enligt ursprunglig planering. Utifrån antagandet att det som finns i investeringsunderlaget byggs samt hittills förväntad befolkningstillväxt fram till 2031, ser vi att antalet invånare per fotbollsytta samt idrottshall ökar, vilket alltså innebär att tillgången minskar. Däremot ökar tillgången vad gäller isanläggningar samt badanläggningar. Detta bör, tillsammans med andra parametrar, användas i kommande långsiktiga planeringsunderlag.

Idrottshallar, ishallar och simhallar kan användas av föreningslivet/allmänheten på kvällar och helger, och av skola/allmänhet på dagtid. Detta innebär ett effektivt resursutnyttjande ur flera perspektiv såsom ekonomisk hushållning och effektiv användning av marken. Anläggningarna behöver anpassas för så många idrotter som möjligt för att ytterligare resursoptimera. I den täta staden, med stor konkurrens om marken, är det även viktigt att tänka nytt och kreativt.

Investeringsbehoven är omfattande för kommande år. De totala investeringsutgifterna ligger betydligt högre än de senaste årens utfall. Detta förklaras delvis av försenade projekt, men också av att stadens tillväxttakt är och kommer att vara hög sett till befolkningsprognoserna. Dock kommer tidiga signaler om att pandemin kan komma att påverka befolkningsökningen. Om detta gäller bara under 2020 och 2021 är dock svårt att avgöra i nuläget.

Att prioritera reinvesteringar och ersättningsinvesteringar generellt före utbyggnadsinvesteringar och nyinvesteringar är en väg att säkerställa att våra

befintliga anläggningar inte drabbas av driftstörningar eller driftstopp. Särskilt flera av isanläggningarna samt sim- och badanläggningarna är gamla och slitna och i stort behov av upprustning eller ersättning. Samtidigt behöver vi också bygga nya anläggningar för att möta befolkningstillväxten.

1.2 Hållbarhetsdimensioner och prioriteringsgrunder

Vad gäller nämndens investeringar fördelning utifrån socioekonomi, behöver förvaltningen fördjupa sig i detta område innan en redovisning och analys av fördelningen kan göras, då perspektiven befintlig befolkning och förväntad befolkningstillväxt samt förväntade effekter på folkhälsan genom tillgång på olika typer av anläggningar behöver läggas samman med de föreslagna investeringarnas fördelning över staden. Förvaltningen har som målsättning att koncentrera bemannade anläggningar till utsatta områden och kommer under året att färdigställa ett antal aktiva utemiljöer i utsatta områden, där såväl folkhälsa som föreningsdeltagande (och därmed nyttjande av de traditionella anläggningarna lägre) är lägre än stadens genomsnitt.

Att bygga och driva en anläggning har stor miljö- och klimatpåverkan, varför en **hög nyttjandegrad** är det viktigast för att minska anläggningens miljö- och klimatavtryck. Ohälsa har också stor negativ miljö- och klimatpåverkan, varför det är av ytterst viktigt att bygga **flexibla anläggningar** som passar olika sportutövare och målgrupper med olika behov.

Anläggningarna behöver vara **lätta att nå** med kollektivtrafik, men också tillgängliga för gång- och cykeltrafikanter med säkra in- och utfarter samt parkeringsmöjligheter inkl. lagring av batterier och hjälmar med mera. För framförallt spontanidrott för barn och unga är **närhetsprincipen viktig** varför förvaltningen eftersträvar samnyttjande av sporthallar med skolor.

I planerings- och projekteringsprocessen eftersträvas **energieffektiva anläggningar** med modern teknik samt **materialval med höga krav** gällande miljö-, klimat- och hälsa sett ur ett livscykelperspektiv samt även ta hänsyn till biologisk mångfald. Materialvalen ska även säkerställa att drift, skötsel och underhåll **minimerar utsläpp av miljö- eller hälsofarliga kemikalier och gå mot mer klimatsmarta och cirkulära val.**

Solceller och gröna sedumtak beaktas alltid för att främja klimat, biologisk mångfald samt en god luftmiljö och harmonisering av nederbörd.

För is- sim- och badanläggningar, men även för sporthallar innebär **nya högre byggstandards** gällande inomhusmiljö, säkerhet, tillgänglighet etc. att energi- och miljöbelastningen kan öka jämfört med en gammal anläggning med sämre prestanda och flexibilitet. Dagens utövare/besökare har även högre ställda krav på standard som temperaturer och funktionalitet och flexibilitet än tidigare.

Gällande våra **bullplaner och mjukgjorda ytor** har förvaltningen en strategi att ersätta gummigranulat som ger upphov till spridning av mikroplast samt en stor avfallsproblematik. Vid anläggning av fossil-baserade mjukgjorda ytor, padds, löparbanor, mjukgjorda golv görs klimat- och miljöavväganden för att sakta men säkert öka andelen cirkulära och klimatsmart material.

Vi säkerställer effektiva och säkra godslogistikflöden inom och omkring våra anläggningar med en god avfallshantering där förebyggande av avfall och återbruk främjas och källsorteringsmöjligheterna är goda.

För att ha ett handlingsutrymme att kunna medverka i stadsutvecklingsprocessen och samtidigt ha möjlighet att fånga upp behov kopplade till nya typer av anläggningar, tillkommande krav, energieffektiviseringar eller åtgärder kopplat till klimathänsyn finns ett utrymme för detta.

Vad gäller nämndens investeringar fördelning utifrån socioekonomi, behöver förvaltningen fördjupa sig i detta område innan en redovisning och analys av fördelningen kan göras, då perspektiven befintlig befolkning och förväntad befolkningstillväxt samt förväntade effekter på folkhälsan genom tillgång på olika typer av anläggningar behöver läggas samman med de föreslagna investeringarnas fördelning över staden. Förvaltningen har som målsättning att koncentrera bemannade anläggningar till utsatta områden och kommer under året att färdigställa ett antal aktiva utemiljöer i utsatta områden, där såväl folkhälsa som föreningsdeltagande (och därmed nyttjande av de traditionella anläggningarna lägre) är lägre än stadens genomsnitt.

1.3 Beskrivning av investeringsvolymerna utifrån investeringsområden

Belopp i mnkr		Utfall	Prognos						
Inv område		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2021-2025	2026-2031
Sporthallar									
	Ink								
	Utg	8	164	42	65	66	61	398	555
	Netto	8	164	42	65	66	61	398	555
Ishallar									
	Ink								
	Utg	6	111	109	19	60	31	330	295
	Netto	6	111	109	19	60	31	330	295
Sim-och badanläggningar									
	Ink								
	Utg	17	4	59	407	473	550	1493	1655
	Netto	17	4	59	407	473	550	1493	1655
Bollplaner									
	ink								
	utg	30	28	30	27	35	36	156	156
	netto	30	28	30	27	35	36	156	156

Idrottsom råden									
	ink								
	utg	24	61	51	54	60	14	240	178
	netto	24	61	51	54	60	14	240	178
Övriga investeringar									
	ink								
	utg	7	128	77	88	67	31	391	246
	netto	7	128	77	87	66	31	391	246
Re-investering		60	56	48	41	38	45	228	292
Nettoinvestering Totalt		152	552	416	700	798	768	3234	3377

Ett tillgängligt utbud av idrottsanläggningar och fysiska aktivitetsmiljöer är en faktor som gör att vi rör oss mer och därmed bidrar anläggningarna till ökad folkhälsa. Idrottsanläggningar kan också fungera som en naturlig mötesplats för människor och kan också bidra med trygghet och fungera som en målpunkt.

Anläggningarna kommer i hög grad att användas av barn och ungdomar, men också av många andra målgrupper. Anläggningarna behöver därför utformas så att de fungerar och kan användas av många, oavsett ålder, funktionsvariation osv.

I många fall kommer anläggningarna byggas och anpassas för att tillgodose olika idrotters behov vilket gör det möjligt att en mångfald av idrotter kan utövas i Göteborg.

Tidigare har vi redovisat investeringsvolymernas fördelning utifrån kön uppdelat per anläggningstyp/investeringsområde. Analysen har baserat sig på bokning av olika anläggningar samt andel pojkar/flickor i de idrotter som bokar tider i anläggningarna. Denna modell behöver utvecklas då nyttjandet kan se annorlunda ut än fördelning i medlemmar.

Tittar man istället totalt på investeringsvolymen, fortfarande mot samma underlag som ovan, ger detta en ungefärlig fördelning med 60% av investeringsvolym till fördel för pojkar och 40% av investeringsvolymen till flickor. Idrotter där flickor är överrepresenterade, och där Idrotts- och föreningsnämnden historiskt sett också investerar i anläggningar är framförallt idrottshallar anpassade för gymnastik. Genom bidragsgivning har Idrotts- och föreningsnämnden möjlighet att stödja idrotter på annat sätt än genom att själva investera i anläggningar, vilket också bör vägas in i framtida analys

Idrottshallar:

De kommande åren är flera byggen av Idrottshallar pågående eller planerade. Hallarna är planerade att takta stadsutvecklingen, den demografiska sammansättningen, behovsanalys och tillgängligheten. Det är hallar i flera olika kategorier med olika publikkapacitet som planeras för inom planeringsperioderna.

För att åstadkomma ett effektivt utnyttjande av våra gemensamma resurser, bör

idrottshallarna så långt möjligt användas av skolan på dagtid och av föreningsliv och allmänhet på kvällar och helger.

Ishallar:

Totalt är det tre ishallar som vi bedömer är i så pass dåligt tekniskt skick att de behöver ersättas under 2020-talet bl.a. Isdala ishall och Rambergsrinken

Två isanläggningar behöver byggas ut, Ruddalens bandybana byggs ut med tak och väggar samt Skrinnavallens inriktning utvecklas.

Det föreslås också tre nya ishallar som är enkla träningshallar med ett par hundra i publikkapacitet. Örgryte-Härlanda, Ringön, Torslanda/Björlanda

Sim- och badanläggningar:

En av huvudprinciperna i badutredningen är att det långsiktigt ekonomiskt är bättre att bygga nytt än att lappa och laga slitna och otidsenliga anläggningar som är mer än 40 år gamla. I två fall föreslår vi att befintliga anläggningar ersätts, nämligen Askims simhall och Valhallabadet. Idrotts- och föreningsnämnden har inte erhållit ett uppdrag att bygga ett nytt centralbad, men i investeringsbudget 2021- 2030 fanns investeringsmedel om 1 500 mkr med.

I badutredningen föreslog vi en utbyggnad av Lundbybadet för ökad kapacitet och för att bättre uppfylla de funktioner som vi föreslår att ett områdesbad ska ha. Lundbybadet är idag en anläggning för hela Hisingen och har med sin lokalisering mycket god tillgänglighet. Anläggningen har höga besökssiffror och är under vissa tider fullbelagd. Med den befolkningsutveckling som förväntas i omgivningen kommer nuvarande anläggning inte klara av att ta emot alla besök.

I badutredningen konstaterade vi även att det sedan 1980 inte byggts tillräckligt många nya simhallar för att kunna möta stadens kraftiga befolkningsutveckling. Konsekvenserna har blivit trängsel på befintliga anläggningar, låg tillgänglighet samt svårigheter att boka tider för exempelvis simundervisning och föreningsliv. Därför planeras för tre nyinvesteringar i bad- och simanläggningar.

Bollplaner:

Under 2000-talet har det skett en omfattande konstgräsutbyggnad i Göteborg. Befintliga grus- och naturgräsplaner har försetts med konstgräs, vilket kraftigt ökat nyttjandegraden ur ett helårsperspektiv. På senare har dock de negativa miljöaspekterna med konstgräs uppmärksammats alltmer. Förvaltningen arbetar aktivt för att minska spridningen av mikroplaster från konstgräsplaner. Vi befinner oss alltjämt i ett skede där vi prövar oss fram för att hitta material som är både miljövänliga och funktionsdugliga. Då marknaden för miljövänliga konstgräslösningar är under utveckling blir också kostnadsbedömningarna för kommande års investeringar tämligen osäkra. Det planeras också för några nyetableringar.

Idrottsområden:

Med idrottsområde menas mark som idrotts- och föreningsnämnden förfogar över och där olika former av fysisk aktivitet erbjuds, ofta både inomhus och utomhus. Flera av förslagen inom detta område handlar om att stimulera användandet av stadens utemiljöer för såväl organiserad, självorganiserad som spontan fysisk aktivitet. En sådan utveckling kan tillsammans med andra insatser bidra till ökad folkhälsa. Anpassning av våra utomhusmiljöer kan också skapa förutsättningar för

nya/unga ”outdoorsporter” att etablera sig. Här fokuseras på investeringar som inte kan anses tillhöra de tidigare nämnda investeringsområdena idrottshallar, isanläggningar, sim- och badanläggningar eller bollplaner.

Övriga investeringar:

Det sjätte och sista investeringsområdet kallar vi för ”Övriga investeringar”. Här rör det sig om investeringar som inte kan anses höra hemma i något av de fem andra investeringsområdena. Här finns också energieffektiviseringar, klimatanpassningar mm.

1.4 Beskrivning av betydande projekt

Belopp i mnkr	Utfall t o m	Prognos							
		-2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026- 2030	2031-
Pågående projekt									
Ink									
Utg									
Netto									
Ink									
Utg									
Netto									
Ink									
Utg									
Netto									
Planerade projekt									
Centralbadet									
Ink									
Utg		2	2	198	300	500	800		
Netto									
Lundbybadet									
Ink									
Utg							515		
Netto									
Ink									
Utg									
Netto									

Centralbadet:

Kommunfullmäktige beslutade 2020-03-19 att ge Byggnadsnämnden i uppdrag att i samverkan med Idrotts- och föreningsnämnden, Fastighetsnämnden och Got Event skyndsamt utreda förutsättningarna för ett nytt centralbad med utgångspunkt i *Fördjupad lokaliseringsstudie av ett nytt centralbad* (Tengbom, 2018) där Gullbergsvass är huvudalternativet. Kommunstyrelsen gav samtidigt Idrotts- och föreningsnämnden i uppdrag att ta fram investeringsunderlag för byggnation av ett nytt centralbad.

Arbetet sammanställdes i rapporten *Förutsättningar för lokalisering av nytt centralbad i Gullbergsvass i Göteborg*, daterat 2020-04-16.

Kommunfullmäktige beslutade 2020-09-10 att ge Idrotts- och föreningsnämnden i uppdrag att i samverkan med Älvstranden Utveckling AB och byggnadsnämnden ta fram en mer detaljerad förstudie och underlag som möjliggör för ett genomförandebeslut, med utgångspunkt i kommunfullmäktiges beslut 2020-03-19. Underlaget ska omfatta förutsättningar och strategier för projektets genomförande, en specificering av ekonomi och volymer, en riskbedömning och en nyttoanalys. Underlag och förstudie ska innebära en förbättrad totalekonomi. Den fortsatta utredningen ska särskilt pröva exploatering av mark som ej behövs då utomhusbadet utgår.

Uppdraget med den fördjupade förstudien gällande förutsättningarna för ett centralbad i Gullbergsvass men också att översiktligt studera förutsättningarna för ett centralbad på Ringön och Heden redovisas för Idrotts- och föreningsnämnden i mars 2021.

Idrotts- och föreningsnämnden har inte erhållit ett uppdrag att bygga ett nytt centralbad, men i investeringsbudget 2021- 2030 fanns investeringsmedel om 1 500 mkr med. Om beslut fattas att ett nytt centralbad ska placeras på Gullbergsvass, kan badet inrymmas i kommande planarbete Kämpegatan.

Lundbybadet:

I badutredningen föreslog vi en utbyggnad av Lundbybadet för ökad kapacitet och för att bättre uppfylla de funktioner som vi föreslår att ett områdesbad ska ha. Lundbybadet är idag en anläggning för hela Hisingen och har med sin lokalisering mycket god tillgänglighet. Anläggningen har höga besökssiffror och är under vissa tider fullbelagd. Med den befolkningsutveckling som förväntas i omgivningen kommer nuvarande anläggning inte klara av att ta emot alla besök.

Ett områdesbad innebär i det här fallet att en 50-metersbassäng, en undervisningsbassäng, en varmbassäng samt en barn- och familjedel adderas. Den nya delen bör byggas så att den kan fungera självständigt från befintligt bad med egna faciliteter för omklädning och egna tekniska installationer som är oberoende av befintlig anläggning – detta för att möjliggöra framtida utveckling och omdaning av den gamla delen utan att verksamheten i den nya påverkas. Ytterst öppnar det också för möjligheten att i ekonomiskt ordnade former avveckla den gamla delen. Observera att förslaget förutsätter att nuvarande utomhusbassäng på sikt avvecklas.

2 Driftskonsekvenser

2.1 Kapitalkostnadsutveckling

Belopp i mnkr	Utfall			Prognos				
	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Kapitalkostnader								
Avskrivningar	54,5	55,6	56,3	62,7	72,4	89,9	94,9	107,7
Räntekostnader	12,5	11,6	12,1	10,5	10	9,5	9	8,6
Totala kapitalkostnader	67	67,2	68,4	73,2	82,4	99,4	103,9	116,3
<i>Kapitalkostnader i nomineringar 2021</i>				83,7	96,2	117,8	132,8	167,1

Kapitalkostnadsutvecklingen har beräknats dels med en prognos på avskrivningarna baserat på befintligt bestånd och med den förväntade utvecklingen av detta. En beräkning har också gjorts på det planerade beståndet och vad detta innebär. Räntan är beräknad till 1% och avskrivningstiderna beräknade efter gällande anvisningar för komponentavskrivning.

2.2 Driftkostnadseffekter (drift, tillsyn, skötsel)

Driftskostnader (nettoeffekter)	2022	2023	2024	2025
Drift tillkommande anläggningar	14	25,6	7,8	12,5
Medfinansiering statlig/regional infrastruktur				
Icke aktiveringsbara projektkostnader	12,4	11,2	17	17
Förgäveskostnader/Utrangeringar	8,4			
Totala driftskostnadskonsekvenser	34,8	36,8	24,8	29,5
<i>Driftskostnader i underlag 2021</i>	6	36	14	30

Driftskonsekvenserna är beräknade schablonmässigt och utgår från följande förutsättningar. Effekterna är så långt det är möjligt, beräknade utifrån nuvarande kvalitetsnivåer i form av till exempel öppethållande och bemanning. De tar också hänsyn vilken typ av investering som är planerad och vilken kategori den ingår i, om den är bemannad malternativt obemannad. Beräkningarna tar också hänsyn till intäktens storlek.

Investeringsutgifterna utgår från fasta priser (2018 års nivå) för att sedan räknas upp med en årlig prisökning om 3 procent. Det är svårt att i ett så här tidigt skede bedöma hur prisutvecklingen kommer att se ut för de olika anläggningstyperna framöver. Utöver indexuppräknings spelar konjunkturläge in liksom lokaliseringarnas specifika förutsättningar.

